

Beleidsregel 3.16 Voorzieningen bij valgevaar

Grondslag: Arbobesluit artikel 3.16, eerste en tweede lid.

1. Het tegengaan van valgevaar bij het verrichten van arbeid door het aanbrengen van doelmatige hekwerken, leuningen e.d. (de zgn. randbeveiliging) als bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit is in ieder geval noodzakelijk indien het valgevaar 2,5 m of meer is indien de arbeid wordt verricht op statische arbeidsplaatsen en bij ieder valgevaar indien arbeid wordt verricht op arbeidsplaatsen, die daarbij in beweging zijn of kunnen komen.
2. Voor arbeidsplaatsen op pluklorries, die voor 1-1-1992 in gebruik zijn genomen in champignonkwekerijen of kassen, wordt randbeveiliging aangebracht bij valgevaar van 1,20 m of meer.
3. Het tegengaan van valgevaar bij montage van liften in liftschachten vanaf een montageplatform of vanaf een bewegende vloer is in overeenstemming met het gestelde in artikel 3.16, eerste lid, indien wordt voldaan aan de eisen voor bewegende vloeren in liftschachten, zoals werden gepubliceerd in Mededeling 236, derde kwartaal 1992 van het Liftinstituut.
4. Indien het valgevaar vanaf statische constructies gepaard gaat met risicoverhogende omstandigheden, zoals het gevaar te vallen op of langs uitstekende delen, de aanwezigheid van verkeer, het vallen in water e.d., dan wordt randbeveiliging ook aangebracht bij geringer valgevaar, afhankelijk van de toename van het risico.
5. Ter bepaling van het optredende valgevaar wordt bij schuine werkvlakken uitgegaan van het hoogste punt dat kan worden betreden.
6. Hekwerken cq. randbeveiligingen worden als doelmatig aangemerkt indien:
 - a. ten aanzien van de constructie
 - 1° zij aan de bovenzijde zijn voorzien van een stevige leuning op tenminste 1,0 m boven het werkvlak;
 - 2° zij bij open constructies aan de onderzijde aansluitend op het werkvlak zijn voorzien van een kantplank van 15 cm hoog; indien uitsteeksels het aansluiten verhinderen, is hierop enige afwijking (15 cm) toegestaan, mits in overeenstemming met het gestelde in artikel 3.17 maatregelen zijn genomen die voorkomen, dat personen kunnen worden getroffen door voorwerpen, die door de aldus ontstane opening(-en) vallen of rollen en
 - 3° in open constructies de openingen zodanig beperkt blijven, dat een kubus met zijden van 47 cm de openingen niet kan passeren.
 - b. ten aanzien van de sterkte
 - 1° zij niet bezwijken bij een op de meest ongunstige plaats aangebrachte neerwaartse belasting van 1,25 kN danwel de vervorming ten gevolge van die belasting van dien aard is dat de functionaliteit van het hekwerk c.q. de randbeveiliging gewaarborgd blijft;
 - 2° zij zijdelings niet meer dan 3,5 cm doorbuigen en niet worden verplaatst bij een horizontale belasting van 0,3 kN en
 - 3° zij in functie blijven (niet uit een aanwezige bevestiging worden getild) bij een opwaarts gerichte belasting van 0,3 kN.
7. Hekwerken cq. randbeveiligingen kunnen bij niet schuine werkvlakken achterwege blijven, indien de arbeid op meer dan 4,0 m afstand van de rand van het werkvlak wordt uitgevoerd en de arbeidszone alsmede de weg daar naar toe duidelijk gemarkeerd zijn. Indien de arbeidszone en de weg daar naar toe tevens zijn afgezet, kan deze afstand tot 2,0 m beperkt worden.
8. Werkvloeren zijn altijd gesloten of dichtgelegd. Voor afwateringsdoeleinden e.d. zijn geringe openingen toegestaan, die door een kubus met zijden van 8 cm niet kunnen worden gepasseerd.
9. Onder "het verrichten van arbeid waarbij valgevaar bestaat" wordt ook verstaan het zich begeven naar de arbeidsplaats. Doelmatige voorzieningen hiervoor kunnen ladders zijn, mits deze bij klimhoogten van 10 m of meer op maximale afstanden van 7,50 m zijn onderbroken door Ladders steken tenminste 1 meter uit boven de gewenste sta- of overstaphoogte. Op het te betreden vlak is aan weerszijden van de toegang randbeveiliging aangebracht over een lengte van 4,0 m of sluit de toegang aan op de aanwezige randbeveiliging.
10. Onder "arbeid die op veilige wijze op een ladder, trap of dergelijke kan worden verricht", wordt in overeenstemming met het gestelde in artikel 3.16, tweede lid, verstaan arbeid, die wordt verricht vanaf stabiel opgestelde staande ladders tot werkhogten van 10,0 m of arbeid die verricht wordt vanaf permanent aangebrachte hangladders tot hoogten van 20,0 m, mits daarbij de te overbruggen verticale afstand niet meer dan 10,0 m bedraagt.

11. Onder arbeid als bedoeld in artikel 3.16, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt niet verstaan arbeid verricht met een niet-permanent aangebrachte hangsteiger of hangladder of de zogenaamde (handbediende) klassieke bootsmanstoel. Bij arbeid met deze of soortgelijke middelen, waarbij kabels, touwen en dergelijke worden gebruikt, worden voorzieningen getroffen overeenkomstig het gestelde in artikel 3.16, derde lid.

Beleidsregel 3.16 Arbobesluit (toelichting)

Bij arbeidsplaatsen, die tijdens het verrichten van arbeid in beweging zijn of kunnen komen is het risico voor vallen aanzienlijk groter dan bij statische constructies, wegens de veel grotere kans, dat iemand zijn evenwicht verliest als gevolg van de mobiliteit (remmen, onverhoeds in beweging komen ed.).

Bovendien bestaat veelal het gevaar dat men na het vallen wordt aangereden. Bij dergelijke arbeidsplaatsen wordt daarom altijd randbeveiliging aangebracht.

De maat van 1,20 m bij pluklorries is gekozen in relatie tot de hoogte van de champignonbedden. Voor pluklorries, die voor 1-1-1992 in gebruik zijn genomen, werd deze hoogte geaccepteerd als overgangsbepaling.

Er bestaan vrijstaande uitvoeringen van randbeveiliging die niet aan de constructie is verankerd. Zij blijven op hun plaats als gevolg van het eigen gewicht, eventueel aangevuld met extra gewichtsbelasting.

Voorkomen moet worden, dat dergelijke randbeveiliging bij lichte aanraking e.d. van zijn plaats (kan) schuiven. Hierdoor is de eis ontstaan, dat randbeveiliging bij de genoemde horizontale belasting ook niet mag verplaatsen.

De montage van nieuwe liften in een schacht betreft een specifieke situatie. De genoemde publicatie van het Liftinstituut kwam in overeenstemming met alle betrokken partijen tot stand.

De maximale hoogte van 10.0 m voor het verrichten van arbeid vanaf ladders is gebaseerd op incidenteel gebruik. Bij langdurig of regelmatig gebruik van ladders ontstaan naast valgevaar ook gezondheidsrisico's wegens het staan op een te smal vlak.

In dergelijke situaties worden ladders indien mogelijk vervangen door andere voor het werken op hoogte beter geschikte arbeidsmiddelen, dan wel is beperking van de arbeidsduur op ladders op zijn plaats.

Niet permanent aangebrachte hangladders en hangsteigers vormen grote risico's voor valgevaar bij het aanbrengen en het verplaatsen ervan (tillen van een onhandelbaar groot voorwerp en het vooroverbuigen/bewegen van het lichaam in de valrichting), die niet afdoende door technische oplossingen worden beheerst.

Ook het werken op niet-permanent aangebrachte hangsteigers kent een aantal onzekere factoren die niet afdoende door de uitvoering en inrichting van de hangsteiger zelf worden beheerst. Dat zijn bijvoorbeeld de ophangconstructie van de hangsteiger, de sterkte van het dak, waarop bijvoorbeeld dakbalken zijn aangebracht om een hangsteiger aan op te hangen, het verplaatsen van de ophangconstructie op het dakvlak, of het in- en uitstappen van de hangbak. Op grond van artikel 3.16, derde lid, is het gebruik van een niet-permanent aangebrachte hangsteiger mogelijk indien aangetoond kan worden dat per situatie of toepassing een even hoge mate van veiligheid bereikt wordt als beoogd in het eerste lid van dit artikel.

Beleidsregel 7.4-4 Deugdelijkheid ladders

Grondslag: Arbobesluit artikel 7.4.

Ladders die bestemd zijn om door één persoon te worden belast, dienen tenminste te voldoen aan de Nederlandse norm NEN 2484:1989 "Draagbaar klimmaterieel. Ladders en trappen. Termen, definities, eisen, beproevingsmethoden, gebruik en onderhoud", inclusief correctieblad C1:1990.

Ladders die bestemd zijn om door meerdere personen gelijktijdig te worden gebruikt hebben een dienovereenkomstige veiligheid.

Beleidsregel 7.4-4 Arbobesluit (toelichting)

De minimale aan ladders te stellen eisen zijn in Nederland vastgelegd in het op de Warenwet gebaseerde Besluit draagbaar klimmaterieel. Dit besluit is van toepassing op alle ladders die in ons land de handel worden gebracht, ongeacht of zij bestemd zijn voor gebruik in de privésfeer (in de huishouding) of voor gebruik in de arbeidssfeer (professioneel gebruik).

Aan de globale voorschriften in het besluit wordt nader invulling gegeven door middel van de norm NEN 2484, Draagbaar klimmaterieel. In deze norm zijn ook gebruiksnormen vastgelegd.

Met de beleidsregel wordt aansluiting gezocht bij het Warenwetbesluit en wordt uitdrukkelijk aangegeven dat bij arbeid alleen ladders mogen worden gebruikt die voldoen aan de betreffende NEN-norm.

Zowel de norm als het Warenwetbesluit hebben betrekking op draagbaar klimmaterieel dat is bestemd om door één persoon gelijktijdig te worden gebruikt. In de bouw bijvoorbeeld zijn ladders in gebruik die bestemd zijn om door meerdere personen gelijktijdig te worden gebruikt. Deze ladders dienen een even hoge mate van veiligheid te bieden.

Beleidsregel 7.4-5 De kwaliteit en de constructie van steigers

Grondslag: Arbobesluit artikel 7.4.

Deze beleidsregel bestaat uit twee delen: I de uitgangspunten en II een uitwerking voor de veel voorkomende

staande stalen steigers.

I UITGANGSPUNTEN

1. Aan artikel 7.4 van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt voor wat betreft steigers voldaan, indien deze in overeenstemming zijn met het gestelde in de volgende normbladen, met dien verstande dat de hierna, onder 2., genoemde afwijkingen daarop zijn toegestaan.
 - a. NEN 6700:1991 "Technische grondslagen voor bouwconstructies. TGB 1990 - Algemene basiseisen", inclusief aanvulling A1:1997,
 - b. NEN 6702:1991 "Technische grondslagen voor bouwconstructies. TGB 1990 - Belastingen en vervormingen", inclusief aanvulling A1:1997,
 - c. NEN 6710:1991 "Technische grondslagen voor bouwconstructies. TGB 1990 - Aluminiumconstructies
- Basiseisen en basisrekenregels voor overwegend statisch belaste constructies", inclusief aanvulling A1:1997,
 - d. NEN 6760:1997 "Technische grondslagen voor bouwconstructies. TGB 1990 - Houtconstructies
- Basiseisen - Eisen en bepalingsmethoden",
 - e. NEN 6770:1997 "Technische grondslagen voor bouwconstructies. TGB 1990 - Staalconstructies
- Basiseisen en basisrekenregels voor overwegend statisch belaste constructies",
 - f. NEN 6771:2000, "Technische grondslagen voor bouwconstructies TGB 1990 - Staalconstructies
- Stabiliteit",
 - g. NEN 6772:2000, "Technische grondslagen voor bouwconstructies TGB 1990 - Staalconstructies
- Verbindingen",
2. Op de in het eerste lid genoemde normbladen zijn de volgende afwijkingen toegestaan:
 - a. De in rekening te brengen veranderlijke verticale belasting op een vloer is tenminste gelijk aan de optredende belasting, doch niet minder dan een gelijkmatig verdeelde belasting van 1,5 kN/m² of een geconcentreerde last van 1,5 kN werkend op een vloeroppervlak van 0,50 x 0,50 m indien dit voor enig onderdeel van de constructie ongunstiger is.
Voor delen (plank, schot) van de steigervloer smaller dan 0,50 m mag de geconcentreerde last voor de berekening van dat vloerdeel evenredig worden verkleind, echter niet lager dan tot 1 kN.
 - b. Wat betreft het aantal vloeren voor de bepaling van de belasting wordt er gerekend met de aanwezigheid van tenminste twee belaste en drie onbelaste vloeren, tenzij vaststaat dat de werkelijke constructie minder belast is.
 - c. De randbeveiliging (hekwerken en leuningen) voldoet aan het gestelde in beleidsregel 3.16 Arbobesluit (voorzieningen bij valgevaar).
 - d. Ten aanzien van de windbelasting kan bij steigers die niet langer dan 1,5 jaar worden gehandhaafd, de in rekening te brengen winddruk met 15 % worden verminderd. Voor personen en materialen wordt gerekend met een totale door de wind getroffen hoogte van tenminste 0,40 m, tenzij er op de betreffende punten al andere door de wind getroffen vlakken van 0,40 m of meer in rekening zijn gebracht.
 - e. Voor de invloed van bouwfouten, ongewilde scheefstand, stoten, remkrachten e.d. wordt 2% van de nuttige belasting en van het eigen gewicht in rekening gebracht.
 - f. De in rekening te brengen belasting is de ongunstigste combinatie van 1° of 2° :
 - 1° - 75 % van de veranderlijke belasting
 - de eigen massa
 - de windbelasting
 - de bijzondere invloeden
 - 2° - de veranderlijke belasting
 - de eigen massa
 - de bijzondere invloeden
 - g. De belastingfactoren zijn tenminste 1,5 voor de eigen massa en 1,7 voor de veranderlijke belasting.

II UITWERKING

De in deel I vermelde uitgangspunten zijn voor de veel gebruikte stalen steigers herleid tot de hierna vermelde regels, die bij naleving in de toepassing nadere berekening van dergelijke steigers overbodig maakt.

Elementen van stalen steigers

3. Het basis-element van deze steigers vormt de stalen pijp met een buitendiameter van 48,3 mm en een wanddikte van 3,2 mm, overeenkomstig het gestelde in Ontwerp NEN-EN 39:1996 "Stalen buizen voor toepassing in systeemsteigers. Technische leveringsvoorwaarden". Deze pijpen :
 - a. hebben over de gehele lengte een ronde doorsnede en zijn op het oog beoordeeld recht;
 - b. zijn vrij van scheuren, indeukingen, sterke roestvorming, interingen en andere gebreken en
 - c. zijn niet koud vervormd, bijvoorbeeld door afplatten of buigen.
4. De pijpen zijn onderling verbonden door koppelingen, vervaardigd van staal of smeedbaar gietijzer. Indien aan koppelingen is gelast, voldoen de lassen aan de waarde 3 van de International Institute of Welding-normen.
5. Koppelingen, aangebracht op een pijp en in de lengterichting van die pijp belast met 15 kN, verschuiven niet langs de pijp en veroorzaken geen beschadigingen. Pijpen steken altijd uit buiten een koppeling.
6. Een laskoppeling verbindt twee pijpen in de lengterichting aan elkaar en vervormt niet bij een belasting van 9 kN loodrecht op deze koppeling, aangebracht op de meest ongunstige plek, waarbij de pijpen er nog vast inzitten. De blijvende doorbuiging van de gekoppelde pijpen bedraagt na deze belasting niet meer dan 3 mm.
7. Laskoppelingen worden niet op trek belast.
8. Een kortelingkoppeling verbindt twee pijpen met één sluiting.
9. Montagepenen worden samen gebruikt met laskoppelingen om staanders en liggers te verlengen en ze:
 - a. hebben in het midden een kraag van tenminste 47 mm diameter;
 - b. zijn vervaardigd van staal of smeedbaar gietijzer en passen met een speling van ten hoogste 10 mm in de pijpen. Ze hebben een lengte van ten minste 250 mm, tenzij ze één geheel vormen met een laskoppeling. In dat geval is de pen minstens even lang als de laskoppeling.
10. Staanders rusten op voetplaten van staal of smeedbaar gietijzer. Voetplaten voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. ze zijn rond of vierkant en hebben ieder een oppervlakte van tenminste 225 cm²;
 - b. een voetplaatoppervlak is tenminste 100cm² groter voor elke volgende staander, die op dezelfde voetplaat steunt;
 - c. de dikte van de voetplaat bedraagt tenminste 6 mm.
 - d. zoveel mogelijk in het midden van de voetplaat is een stalen pen of pijp aangebracht met een lengte van tenminste 80 mm en een zodanige doorsnede, dat de staander er met een speling van ten hoogste 10 mm overheen kan worden geschoven.
11. Kortelingsteunen, vervaardigd van staal of smeedbaar gietijzer, hebben een draagvlak in het metselwerk met een lengte van ten minste 10 cm, gemeten loodrecht op het muurvlak en een dragend oppervlak van tenminste 50cm².
12. Verankeringspindels zijn vervaardigd van staal en zijn niet langer dan 2 m, tenzij maatregelen zijn genomen om knikgevaar te voorkomen. De verstelmogelijkheid is ten hoogste 200 mm.
13. Plankbeugels zijn vervaardigd van staal en zijn voorzien van lippen die om twee planken grijpen, waarbij elke lip tenminste 30 mm lang is.
14. Steigerplanken hebben een dikte van tenminste 30 mm en zijn tenminste 200 mm breed. De einden der planken zijn tegen inscheuren beschermd . De houtkwaliteit van de planken komt overeen met die van standaardbouwhout volgens NEN 5461:1999 "Kwaliteitseisen voor hout (KVH 2000); Gezaagd hout en paalhout - Algemeen gedeelte" en NEN 5466:1999 "Kwaliteitseisen voor hout (KVH2000); Houtsoorten Europees vuren, Europees grenen en Europees lariks", inclusief aanvulling A1:2000 en correctieblad C1:2001.

Constructie van staande steigers

Deze constructie-aanwijzingen hebben betrekking op steigers tot 30 m hoogte en die van maximaal 3 vloeren zijn voorzien, waarvan slechts één vloer wordt belast. Er wordt onderscheid gemaakt in zware en lichte steigers.

15. Zware steigers zijn bestemd voor bouwwerkzaamheden (zoals metselwerk) en tot op zekere hoogte voor opslag of vervoer van materialen voor directe verwerking in het bouwwerk tot een gelijkmatig verdeelde vloerbelasting van ten hoogste 3 kN/m² of een geconcentreerde belasting van 3 kN op een oppervlak van 500 x 500 mm en een staanderbelasting van ten hoogste 6,0 kN.

Zodra gebruik wordt gemaakt van pakketten metselstenen, tegels, hout of zodra er meer dan één belaste vloer aanwezig is, wordt de toelaatbare belasting overschreden en zal de steiger zwaarder zijn uitgevoerd dan in deze standaard uitvoering is beschreven.

16. Lichte steigers zijn uitsluitend bestemd voor werkzaamheden, die worden verricht met lichte gereedschappen, zonder opslag van bouwmaterialen of het vervoer daarvan tot een gelijkmatig verdeelde vloerbelasting van 1,5 kN/m² of tot een geconcentreerde belasting van 1,5 kN en een staanderbelasting van ten hoogste 6,0 kN.
17. De zogenaamde reparatie- en onderhoudssteigers worden tot de lichte steigers gerekend. Een steiger is in zijn geheel of als zware of als lichte steiger uitgevoerd.
18. Staanders zijn loodrecht of een weinig hellend naar de muur geplaatst. De staanders rusten op voetplaten, die tegen verzakken zijn verzekerd en zodanig onderstept, dat ze over tenminste 95% van de oppervlakte dragen. De lengte van staanderpijpen is tenminste 4 m lang. Bij verlengde staanders hebben de onderste pijpen om de andere een lengteverschil van ten minste 1,5 m en mag de bovenste pijp korter zijn dan 4 m.
19. De laskoppelingen van twee opeenvolgende verlengde staanders zijn niet tussen dezelfde liggers aangebracht.
20. Ter plaatse van twee elkaar snijdende buitenvlakken van een steiger is een staander geplaatst. De afstand tussen de muur en de aan de muurzijde geplaatste staanders bedraagt bij zgn. "dubbele" steigers ten hoogste 30 cm. Indien één of meer staanders niet op de grond steunen, is de steiger ter plaatse versterkt.
21. De steigervloer is breed genoeg om naast opslag van materialen voldoende ruimte te bieden voor transport en het verrichten van werkzaamheden. Hierbij is voor een lichte steiger een nuttige breedte van tenminste 0,80 m en voor zware (metsel-) steigers van tenminste 1,20 m het uitgangspunt.
22. Een steiger die alleen dient voor incidentele passage van personen of voor overwegend staand werk, kan volstaan met een nuttige breedte van tenminste 0,60 m of met tenminste 0,80 m indien hierover materialen worden vervoerd. Wanneer op de loopbrug gebruik wordt gemaakt van transportmiddelen, dan is de loopbrug minimaal 0,40 m breder dan het breedste transportmiddel.
23. De afstand tussen opeenvolgende staanders bedraagt bij zware steigers niet meer dan in tabel 1 en bij lichte steigers niet meer dan in tabel 2 is aangegeven.
 Maximum afstanden tussen de staanders (m)
 Maximum steigerbreedte (m)
 Minimum aantal kortelingen
 tussen de staanders
 1,8 1,5 2
 1,8 1,35 1
 1,7 1,65 2
 1,7 1,5 1
 1,6 1,8 2
 1,6 1,65 1
 Tabel 1. Onderlinge afstand van opeenvolgende staanders voor zware steigers
 Maximum afstanden tussen de staanders (m)
 Maximum steigerbreedte (m)
 Minimum aantal tussenkortelingen
 tussen ieder paar staanders
 2,3 1,5 1
 2,15 1,65 1
 2 1,8 1
 Tabel 2. Onderlinge afstand van opeenvolgende staanders voor lichte steigers
24. Voor liggers gelden de volgende voorwaarden:
 - a. liggers zijn door kruiskoppelingen bevestigd aan de binnenzijde van de staanders;
 - b. de onderlinge vertikale afstand van de liggers bedraagt bij toepassing van bovenstaande tabellen maximaal 2 m.;
 - c. bij grotere afstanden is de constructie aangepast op basis van berekeningen volgens deel I (Uitgangspunten) en zijn in de meeste gevallen leuningen, hekwerken en dergelijke verhoogd al naar de aard van de te verrichten werkzaamheden.
 - d. De onderste ligger is hoogstens 0,25 m boven de onderste ondersteuning van de staanders aangebracht.
 - e. Lassen van twee opeenvolgende liggers zijn niet tussen dezelfde staanders aangebracht. Bij verdere opbouw van de steiger wordt geen ligger verwijderd.

25. Koppelbuizen zijn aanwezig op iedere kruising van een ligger en een staander en zijn aan beide zijden door koppelingen vastgezet. Ter ondersteuning van de werkvloer zijn tussen de verbindingsbuizen kortelingen aangebracht, die aan de buitenste ligger zijn bevestigd. De afstand tussen kortelingen of tussen een korteling en een koppelbuis is zoveel mogelijk gelijk. Het minimum aantal toe te passen kortelingen tussen de staanders is aangegeven in de tabellen 1 en 2.
26. Voor zogenaamde enkele steigers geldt dat kortelingen onder een geringe, naar het bouwwerk aflopende helling zijn gelegd en zij in het metselwerk over een lengte van ten minste 10 cm zijn ondersteund of zijn voorzien van een kortelingsteun. Bij een enkele steiger zijn de onderliggers bij de kruising met een staander verbonden aan direct in het metselwerk dragende kortelingen zonder kortelingsteunen.
27. Steigers zijn verankerd door elk steigervlak te koppelen aan balklagen, voldoende verhard metselwerk of andere vaste delen van het bouwwerk, overeenkomstig het in afbeelding 1 aangegeven patroon. Van dit patroon kan worden afgeweken bij uitvoeringsproblemen, mits de vaste stand van de steiger blijft gewaarborgd en het knikgevaar van staanders is voorkomen, bijvoorbeeld door het aanbrengen van schoorverbanden.
28. De eerste en de laatste staander zijn altijd verankerd evenals de bovenzijde daarvan. Hoekstaanders van twee elkaar snijdende steigervlakken blijven daarbij buiten beschouwing. Bij dubbele steigers wordt zowel het binnenste als het buitenste steigervlak afzonderlijk verankerd. Verankeringen zijn horizontaal gekoppeld aan de liggers of de staanders, zo dicht mogelijk bij de knooppunten. Verankeringen kunnen als korteling worden gebruikt.
Afbeelding 1. Patroon van verankeringen
29. Bij het gebruik van verankeringspindels in kozijnen of andere openingen zijn deze omgeven door verhard metselwerk of beton. De vulstukken tussen verankeringspindels en het metselwerk of het beton bestaan uit materiaal dat een nagenoeg constante spanning in de spindels waarborgt. Hout of ander krimpgevoelig materiaal behoort hier niet toe. Verankeringen worden niet aan ingemetselde kortelingsteunen bevestigd.
30. Verankeringen kunnen ieder de volgende horizontale krachten opnemen:
 - a. evenwijdig aan het bouwwerk: 1,7 kN;
 - b. loodrecht op het bouwwerk: 2,5 kN. Bij open skeletachtige bouwwerken¹⁾ en steigerhoogtes van meer dan 15 m bedraagt deze waarde 5,0 kN.
31. Om schranken van de steigerconstructie tegen te gaan is het buitenvlak van de steiger over de gehele hoogte voorzien van schoren.
 - a. Een steigervlak telt maximaal zes opeenvolgende ongeschoorde staanders.
 - b. Bij steigers hoger dan 10 m zijn alle staanders in een steigervlak met elkaar verbonden middels doorlopende elkaar kruisende schoren.
 - c. De schoren worden gekoppeld aan iedere staander die zij kruisen, zo dicht mogelijk bij de knooppunten van staanders en liggers.
 - d. Verlengen van doorlopende schoren geschiedt door zogenaamde parallelkoppelingen. Schoren worden gelijktijdig met het opbouwen van de steiger aangebracht.
32. Werkvloeren zijn over de gehele breedte zo dichtgelegd, dat doorvallen van materialen en gereedschappen niet mogelijk is.
 - a. Indien twee steigervlakken elkaar snijden - bijvoorbeeld op een hoek van een bouwwerk - loopt elke werkvloer door tot deze rust op de ligger van het andere (buitenste) steigervlak.
 - b. Het opwaaien, opwerpen en verschuiven van de steigerplanken wordt voorkomen.
 - c. Van metalen werkvloeren is de draagkracht door een berekening aangetoond.
 - d. Onder werkvloeren boven 6 m hoogte is op maximaal 2,5 m daaronder een dichtgelegde schrikvloer aangebracht van dezelfde breedte en constructie als de werkvloer.
 - e. De afstand tussen de werkvloer en het bouwwerk bedraagt ten hoogste 10 cm, tenzij de aard van de werkzaamheden zich hiertegen verzet.
 - f. Werkvloerplanken die tussen staanders eindigen, zijn stuik tegen elkaar gelegd, waarbij de uiteinden elk afzonderlijk is ondersteund. De afstand tussen deze ondersteuning is maximaal 0,30 m.
33. Bij een werkvloer boven ingangen of boven plaatsen waar wordt gewerkt of waar regelmatig verkeer plaatsvindt, is een vangschot aangebracht onder een hoek van 45 graden, dat tenminste 0,75 m uitsteekt buiten de vloer waar voorwerpen vanaf kunnen vallen (of zoveel meer als in verband met plaatselijke omstandigheden noodzakelijk is) en dat is samengesteld uit aaneensluitende planken van tenminste 2 cm dikte. Op plaatsen waar dat nodig is, is aansluitend aan het vangschot een doelmatige afdekking aangebracht.

34. Loopbruggen die onder een helling groter dan 1:4 met het horizontale vlak liggen, zijn over de volle breedte voorzien van loopplaten die zekerheid bieden tegen uitglijden. Voor zover van toepassing, gelden voor loopbruggen dezelfde voorschriften als voor werkvloeren.
35. Alle metalen delen van stalen steigers zijn verbonden met een beschermingsleiding (aardleiding), wanneer zich op, langs, aan of boven de steigers elektrische kabels of leidingen bevinden, die kunnen zijn aangesloten op een onder spanning staand elektriciteitsnet.
36. De hiervoor beschreven "standaard" steigers zijn niet geschikt om hijswerktuigen op of aan te bevestigen. Bouwliften worden aan het bouwwerk zelf verankerd. Indien door omstandigheden een hijswerktuig op of aan een steiger is bevestigd, is deze daarop aangepast. Dit geldt ook voor ieder ander gebruik dat de steiger extra belast, zoals het toepassen van zeilen etc.
 - 1) Bij een open skeletachtig bouwwerk is meer dan 2/3 deel van het voorvlak open.

Beleidsregel 7.4 -5 Arbobesluit (toelichting)

De in de beleidsregel genoemde normbladen hebben betrekking op permanente constructies. Aangezien een steigerconstructie een tijdelijke constructie is, kunnen enkele reducties worden toegepast op een aantal waarden uit de normbladen. Deze reducties zijn aangegeven in het tweede lid van deze beleidsregel (toegestane afwijkingen op de van toepassing zijnde normbladen). Bij de tabellen voor staande stalen steigers is uitgegaan van ambachtelijke werkzaamheden, zoals schilderwerk, onderhoud, voegwerk, elektrotechnisch montagewerk en dergelijke, waarbij naast de aanwezigheid van één of enkele personen en de aangegeven (beperkte) aanwezigheid van voor directe verwerking bestemde materialen, niet op andere noemenswaardige veranderlijke belasting hoeft te worden gerekend.

Beleidsregel 7.34 Toezicht op steigerbouw

Grondslag: Arbobesluit artikel 7.34 eerste en tweede lid.

Onder een terzake deskundig persoon in de zin van artikel 7.34, eerste en tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt verstaan een persoon die beschikt over aantoonbare specifieke deskundigheid op het terrein van:

1. het lezen en begrijpen van montage-, demontage- en ombouwschema's van het betreffende type steiger;
2. het veilig opbouwen, afbreken of ombouwen van het betreffende type steiger;
3. kennis van de risico's en de te nemen preventieve maatregelen in verband met het vallen van hoogte, vallende voorwerpen, invloed van veranderende weersomstandigheden op de steigerconstructie, toelaatbare belastingen en ieder ander risico dat de betreffende werkzaamheden met zich meebrengt.

Beleidsregel 7.34 Arbobesluit (toelichting)

Het opbouwen, afbreken of ombouwen van een steiger moet, in verband met ongevalsrisico's, zorgvuldig worden uitgevoerd. Personen die deze werkzaamheden uitvoeren moeten daarom deskundig zijn op het gebied van steigerbouw.

In deze beleidsregel wordt de vereiste kennis in verband met de toepassing en het gebruik van steigers omschreven.

Ten behoeve van de werknemers in de steigerbranche is inmiddels een vrijwillige certificatie-regeling van vakbekwaamheid opgezet, die ondergebracht is bij de Raad voor Accreditatie. Een certificatieregeling voor de "Toezichthouder steigerbouw" is in bewerking.

Beleidsregel 8.2 Keuze van persoonlijke beschermingsmiddelen

Grondslag: Arbobesluit artikel 8.2.

Onverminderd het gestelde met betrekking tot de keuze en beoordeling van persoonlijke beschermingsmiddelen in andere van toepassing zijnde beleidsregels wordt aan het gestelde in artikel 8.2, onder a, b en c, van het Arbeidsomstandighedenbesluit voldaan indien de keuze en beoordeling van persoonlijke beschermingsmiddelen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de betreffende leidraad uit de serie V/E/3, uitgebracht door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, zoals opgenomen in de 'Gids persoonlijke beschermingsmiddelen' van het Nederlands Normalisatie-instituut (NNI) Delft, 1999.

Beleidsregel 8.2 Arbobesluit (toelichting)

De Europese Commissie heeft voorlichtingsbrochures laten ontwikkelen ten behoeve van de keuze en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

In de serie leidraden V/E/3 zijn tot nu toe uitgebracht:

Leidraad voor keuze en gebruik van :

- * beschermende kleding;
- * veiligheidsschoeisel;
- * oog- en gelaatsbeschermers;
- * beschermende handschoenen;
- * gehoorbeschermingsmiddelen;
- * reddingsvesten;
- * veiligheidshelmen in de industrie;
- * adembeschermingsmiddelen;
- * beschermingsmiddelen tegen vallen.

De brochures zijn opgesteld in de Nederlandse taal.

De leidraden zijn bestemd voor werkgevers en werknemers in de verschillende bedrijfstakken en bevatten informatie over de soorten persoonlijke beschermingsmiddelen en hun gebruiksmogelijkheden en adviezen inzake keuze, aanschaf, gebruik, onderhoud, uitbreiding en wijziging. Hiertoe zijn ook checklists opgenomen.

Deze leidraden zijn, aangepast aan de Nederlandse werkomstandigheden, cultuur en werkmethoden, opgenomen in de hoofdstukken 4, 5 en 6 van de "Gids persoonlijke beschermingsmiddelen" van het NNI.

Voor bepaalde werkzaamheden of situaties zijn in diverse beleidsregels voorschriften opgenomen over de keuze of het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Zo worden bijvoorbeeld specifieke ademhalingsbeschermingsmiddelen voorgeschreven bij werkzaamheden waar sprake is van blootstelling aan bepaalde toxische of kankerverwekkende stoffen. Bedoelde voorschriften in andere beleidsregels, die een aanvulling zijn op de onderhavige beleidsregel, zijn altijd van toepassing

Beleidsregel 33 Boeteoplegging

Grondslag: Arbowet 1998 artikel 33, eerste en tweede lid en artikel 34

1. Bij de berekening van een boete als bedoeld in artikel 33, eerste en tweede lid, en artikel 34 van de Arbowet 1998 worden voor alle beboetbare feiten de normbedragen gehanteerd van de "Tarieflijst boetenormbedragen bestuurlijke boete" welke als bijlage 1 bij deze beleidsregels is gevoegd. Bij de toepassing hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen
 - a. feiten waarvoor eerst een waarschuwing wordt gegeven of een eis wordt gesteld en pas in tweede instantie, nadat is geconstateerd dat de betreffende tekortkoming niet is opgeheven, wordt overgegaan tot boeteoplegging.
 - b. ernstige beboetbare feiten zoals genoemd in de lijst welke is opgenomen als bijlage 2 bij deze beleidsregels;
 - c. direct beboetbare feiten zoals genoemd in de lijst welke is opgenomen als bijlage 3 bij deze beleidsregels;
2. De in bijlage 1 genoemde normbedragen zijn uitgangspunt voor de berekening van op te leggen boetes voor bedrijven of instellingen met 250 of meer werknemers (groot bedrijf). Voor bedrijven of instellingen van geringere omvang worden de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de berekening van op te leggen boetes:
 - a. een derde van het normbedrag voor bedrijven of instellingen met minder dan 50 werknemers (klein bedrijf);
 - b. tweederde van het normbedrag voor bedrijven of instellingen met 50 tot en met 249 werknemers (middelgroot bedrijf).Een al dan niet op bedrijfsgrootte gecorrigeerd normbedrag is het uitgangsbetrag voor eventuele verdere boeteberekening. Voor beboetbare feiten begaan door anderen dan de werkgever, bedoeld in artikel 16, zevende lid, van de Arbowet 1998, te weten de opdrachtgever, de ontwerpende partij en de uitvoerende partij, bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit, vindt geen correctie op het aantal werknemers plaats, maar zijn de in bijlage 1 genoemde normbedragen uitgangspunt voor de berekening van de op te leggen boete.
3. Voor de boeteberekening van beboetbare feiten geconstateerd op locaties of in filialen, wordt als bedrijfs-/instellingsgrootte het aantal werknemers van de gehele juridische eenheid gehanteerd.
4. Bij de berekening van de op te leggen boete kunnen één of meer van de volgende factoren aan de orde zijn en achtereenvolgens leiden tot verhoging van het al dan niet op bedrijfsgrootte gecorrigeerde normbedrag:
 - a. In geval van ernstige beboetbare feiten zoals genoemd in bijlage 2 wordt het normbedrag met anderhalf vermenigvuldigd;
 - b. Indien meer dan tien, respectievelijk meer dan vijftig werknemers aan een niet-administratief beboetbaar feit zijn blootgesteld, wordt het al dan niet op grond a. verhoogde normbedrag met anderhalf, respectievelijk twee, vermenigvuldigd;
 - c. Beboetbare feiten die meermalen voorkomen, kunnen maximaal drie keer in de berekening van de op te leggen boete worden meegenomen.
 - d. Indien sprake is van recidive van een beboetbaar feit wordt de op te leggen boete met anderhalf vermenigvuldigd.
5. De totale bij een boetebeschikking op te leggen boete bestaat, in geval er sprake is van meerdere beboetbare feiten, uit de som van de per feit berekende boetebedragen.
6. De boete die per boetebeschikking aan een werkgever (rechtspersoon of een natuurlijk persoon), of anderen dan de werkgever, bedoeld in het tweede lid van deze beleidsregel, kan worden opgelegd bedraagt
 - a. minimaal € 113;
 - b. maximaal € 45.000.
7. Feiten waarvoor ook een werknemer beboet kan worden zijn in de bijlagen 1 tot en met 3 gemarkeerd met een asterisk achter het boetenormbedrag. De boete die per boetebeschikking aan een werknemer kan worden opgelegd bedraagt maximaal € 225.
8. Bij een arbeidsongeval dat ernstig letsel of de dood ten gevolge heeft, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Arbowet 1998, worden vaste boetebedragen opgelegd waarbij de volgende criteria worden gehanteerd.
 - a. Afhankelijk van de categorie-indeling, bedoeld in artikel 34, vierde lid, van de Arbowet 1998, van het beboetbare feit dat de directe aanleiding is geweest voor het arbeidsongeval en afhankelijk van het aantal werknemers van het bedrijf of de instelling gelden de volgende bedragen per werkgever:

OMVANG LETSEL DODELIJK LETSEL
BEDRIJF Boetecategorie Boetecategorie
I II III

Klein bedrijf € 2.025 € 4.050 € 2.700 € 5.400

Middelgroot bedrijf € 2.700 € 5.400 € 4.050 € 8.100

Groot bedrijf € 3.375 € 6.750 € 4.500 € 11.250

b. Indien sprake is van meer dan één slachtoffer wordt het boetebedrag als volgt verhoogd:

1o in geval van twee slachtoffers wordt het boetebedrag met anderhalf vermenigvuldigd,

2o bij drie of meer slachtoffers wordt het boetebedrag met twee vermenigvuldigd,

met dien verstande dat het boetebedrag per beboetbaar feit de per categorie vastgestelde maximale bedragen (€ 4.500 of € 11.250) niet overschrijdt.

c. Indien sprake is van één slachtoffer wordt het boetebedrag verlaagd door het met driekwart te vermenigvuldigen als voldaan wordt aan de volgende drie voorwaarden:

1o in het boeterapport wordt één beboetbaar feit vermeld,

2o vanaf 1 november 1999 heeft geen arbeidsongeval als bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel i, van de Arbowet 1998 plaatsgevonden in het bedrijf of de instelling danwel, wanneer het gaat om een bedrijf of instelling met meerdere locaties of filialen, op de betreffende locatie of in het betreffende filiaal van het bedrijf of de instelling en

3o het beboetbare feit dat de directe aanleiding is geweest voor het arbeidsongeval kan mede aan het slachtoffer verweten worden. Hiervan is sprake als het slachtoffer zich, tegen de instructies van de werkgever in, niet aan de bij of krachtens de Arbowet 1998 opgelegde verplichtingen heeft gehouden.

9. Indien blijkt dat er bij een beboetbaar feit sprake is van *bijzondere omstandigheden*, kan van deze beleidsregel worden afgeweken. In dat geval wordt het belang van toepassing van de beleidsregel afgewogen tegen de gevolgen die onverkorte toepassing van de beleidsregel voor de belanghebbende zou hebben. Er kan worden besloten tot het niet opleggen of verlagen van een boete voor een bepaald feit of er kan een termijnbetaling worden aangeboden. Als bijzondere omstandigheden kunnen genoemd worden overmachtssituaties, nieuwe feiten en/of evidente fouten.

Beleidsregel 33 Arbowet 1998 (toelichting)

Het niet naleven van bepalingen uit de Arbeidsomstandighedenwet en -regelgeving kan leiden tot het opleggen van een boete. Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt al dan niet direct een boete aangezegd. In een groot aantal situaties zal bij eerste constatering van een beboetbaar feit niet direct sprake zijn van een boeteoplegging, maar zal eerst een waarschuwing worden gegeven of een eis gesteld. Beleidsregel 33 Arbowet 1998 bevat nadere regels over de wijze waarop de boete wordt berekend. Bij deze beleidsregel behoren de volgende 3 bijlagen:

- Tarieflijst boetenormbedragen bestuurlijke boete Arbeidsomstandighedenwet 1998;
- Lijst van ernstige beboetbare feiten Arbeidsomstandighedenwet 1998;
- Lijst van direct beboetbare feiten Arbeidsomstandighedenwet 1998.

Vaststelling grootte van bedrijven of instellingen

Als uitgangspunt bij bepaling van de vestigingsgrootte ten behoeve van de correctie van de normbedragen uit de tarieflijst, wordt het Handelsregister van de Kamer van Koophandel gehanteerd. Dit geldt evenwel niet wanneer het gaat om bouwprojecten. De Arbowet 1998 legt vrijwel uitsluitend verplichtingen op aan de werkgever. Op basis daarvan is in beleidsregel 33 een systematiek voor de berekening van de op te leggen boete ontworpen, waarbij rekening is gehouden met het aantal werknemers van die werkgever. Op grond van artikel 16, achtste lid, Arbowet 1998 zijn in het Arbobesluit (artikel 2.24) echter ook verplichtingen opgelegd aan een ander dan de werkgever, te weten de opdrachtgever, de ontwerpende partij en de uitvoerende partij, bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, Arbobesluit.

Het betreft hier geen werkgevers met werknemers in de zin van de Arbowet 1998, zodat de evenbedoelde berekeningssystematiek daarop uiteraard niet van toepassing kan zijn. Dit betekent dat bij de berekening van de op te leggen boete bij het niet nakomen van verplichtingen door de opdrachtgever/ontwerpende partij en de uitvoerende partij de ongecorrigeerde normbedragen moeten worden gehanteerd. Naleving van de verplichtingen door voornoemde partijen is van dermate groot belang voor het waarborgen van veilige en gezonde arbeidsomstandigheden van werknemers tijdens de bouw, dat toepassing van de ongecorrigeerde normbedragen op zijn plaats wordt geacht. Dit is tot uitdrukking gebracht in de laatste zin van het tweede lid.

Administratief feit

Onder administratieve feiten worden verstaan verplichtingen die dienen te leiden tot schriftelijke stukken.

Recidive

- a. In geval van recidive kan de boete voor het betreffende feit met ten hoogste 50% worden verhoogd indien terzake van het plegen van een beboetbaar feit nog geen 2 jaar zijn verlopen sinds een vroegere boete wegens het plegen van eenzelfde beboetbaar feit onherroepelijk is geworden.
- b. Een beboetbaar feit wordt aangemerkt als een strafbaar feit indien twee maal binnen 4 jaar voorafgaand aan dat beboetbare feit terzake van eenzelfde feit een bestuurlijke boete is opgelegd. In dat geval wordt proces-verbaal opgemaakt.

Beboeten van een werknemer

Zoals blijkt uit het zevende lid van deze beleidsregel, kunnen ook werknemers worden beboet voor het niet naleven van bepaalde voorschriften. In de bij deze beleidsregel behorende bijlagen 1 tot en met 3 zijn alle beboetbare feiten waar ook een werknemer verplichtingen heeft tot naleving van de betreffende bepaling of tot het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, gemarkeerd door middel van een asterisk(*). Het gaat hier met name om artikel 11 Arbowet 1998 en de uitwerking van artikel 9.3, eerste en tweede lid, van het Arbobesluit. Dit betreft het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen door werknemers in situaties waar een werkgever de verplichting heeft deze middelen ter beschikking te stellen, alsmede de naleving van een aantal specifieke bepalingen over voorschriften en verboden die zich richten op de werknemer. Overigens zij vermeld dat de bevoegdheid tot beboeting voor het niet naleven van bepaalde verplichtingen volgt uit de wetgeving zelf; de markering in de lijsten heeft uitsluitend een verduidelijkende of informatieve waarde.

Boetebedrag bij ernstig ongeval

In het achtste lid zijn bedragen vastgesteld voor feiten waarbij sprake is van een dodelijk arbeidsongeval of een arbeidsongeval met ernstig letsel. De vaste boetebedragen uit de tabel worden uitsluitend toegepast voor het feit dat de directe aanleiding was voor het ongeval. Voor overige, bijkomende, feiten geldt het betreffende boetenormbedrag zoals vermeld in bijlage 1.

In de onderdelen b en c is invulling gegeven aan de hardheidsclausule bij arbeidsongevallen. In onderdeel b is aangegeven onder welke omstandigheden het vaste boetebedrag wordt verhoogd. In onderdeel c is aangegeven welke omstandigheden aanleiding zijn om dat bedrag te verlagen; het gaat hier om aanpassing van boetebedragen in gevallen waar sprake is van een arbeidsongeval dat ernstig letsel of de dood tot gevolg had, waarbij het arbeidsongeval mede aan het slachtoffer verweten kan worden. Op grond van de Arbowet 1998 is de werkgever dan wel beboetbaar, maar het toepassen van de vaste boetebedragen wordt in een dergelijke situatie onredelijk geacht.

Stroomschema voor de berekening van boetes

Kiezen van normbedrag uit tarieflijst voor een betreffend feit

↔ Eventueel correctie op bedrijfsgrootte: (gecorrigeerd) normbedrag

↔ Is het feit een ernstig beboetbaar feit:

(gecorrigeerde) normbedrag vermenigvuldigen met een factor 1,5

↔ Is er sprake van meer dan 10 respectievelijk meer dan 50 blootgestelden:

(gecorrigeerde) normbedrag vervolgens vermenigvuldigen met een factor 1,5 respectievelijk 2

↔ Is er sprake van een eerste keer recidive van het beboetbare feit:

(gecorrigeerde) normbedrag vervolgens vermenigvuldigen met een factor 1,5

Rekenvoorbeelden van een boeteoplegging

Situatie 1

Een belanghebbende is een boete aangezegd door de toezichthouder voor de volgende beboetbare feiten die zijn geconstateerd in een filiaal van het bedrijf:

1. het ontbreken van een - door een gecertificeerde Arbodienst getoetste - schriftelijke risico-inventarisatie en evaluatie;
2. het werken op hoogten van meer dan 2.50 meter waarbij geen voorzieningen zijn getroffen tegen vallen. Dit feit is op vier verschillende plaatsen in het betreffende bedrijf geconstateerd;

3. het blootstellen van 12 werknemers aan asbeststof boven de wettelijke grenswaarde voor asbest.

In het filiaal werken 20 personen, terwijl het gehele bedrijf 200 werknemers in dienst heeft. De uitgangsbetragten voor de berekening van de op te leggen boete worden bepaald door het totaal aantal werknemers van de gehele juridische eenheid te betrekken. De betreffende normbedragen uit de tarieflijst dienen dus met 2/3 te worden gecorrigeerd.

Dat wil zeggen:

1. $\frac{2}{3} \times € 900 = € 600$ voor het ontbreken van de R,I&E

2. $\frac{2}{3} \times € 2.250 = € 1.500$ voor het valgevaar

3. $\frac{2}{3} \times € 2.250 = € 1.500$ voor het blootstellen aan asbest

Na vaststelling van het normbedrag wordt vervolgens bepaald of er factoren zijn die kunnen leiden tot verhoging van het boetebedrag. Dit leidt tot het volgende.

1. Er zijn geen factoren aan de orde die kunnen leiden tot verhoging van het gecorrigeerde normbedrag voor de R,I&E. De op te leggen boete hiervoor bedraagt dus € 600.

2. Het werken op hoogten met valgevaar is als ernstig beboetbaar feit opgenomen in de lijst van ernstige beboetbare feiten. Het gecorrigeerde normbedrag wordt derhalve met een factor 1,5 vermenigvuldigd, dwz. het boetebedrag wordt € 2.250.

Dit ernstige feit is op vier plaatsen geconstateerd, maar kan maximaal drie maal bij de berekening van het boetebedrag worden meegenomen. Het totaal voor dit feit op te leggen boetebedrag wordt dus drie keer € 2.250 = € 6.750.

3. Het blootstellen van werknemers aan asbest boven de wettelijke grenswaarde is een ernstig beboetbaar feit dat is opgenomen in bijlage 3. Het gecorrigeerde normbedrag wordt derhalve met een factor 1,5 vermenigvuldigd, dat wil zeggen het boetebedrag wordt € 2.250.

Aan dit ernstige feit zijn 12 werknemers blootgesteld. Het totaal voor dit feit op te leggen boetebedrag wordt dus 1,5 keer € 2.250 = € 3.375.

De totaal op te leggen boete aan het bedrijf bedraagt uiteindelijk:

$€ 600 + € 6.750 + € 3.375 = € 10.725$.

Situatie 2

Bij een controle-inspectie bij het filiaal uit situatie 1 na 13 maanden, blijkt dat er nog steeds geen R,I&E is. De eerdere boete ten aanzien van dit feit is inmiddels onherroepelijk geworden. De op te leggen boete wordt nu: $\frac{2}{3} \times € 900 \times 1,5 = € 900$.